

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI HETILAP

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden szombaton.

Kiadó: ifj. Wagner Antal könyvkereskedő.	Felelős szerkesztő: Dr. Valentin Emil	Főszerkesztő: Dr. Rajk Aladár orsz. képvis.	Főmunkatárs: Dr. Nyiraty János	Előfizetési árak: Egész évre 6 kor. Fél évre 3 kor. Negyed évre 1.50. Egyes száma ára 12 fillér.
---	---	--	--	---

Szózat a nemzethez.

Vezérek egy manifesztumot bocsájtottak ki a nemzethez, melyet alatt szó szerint közlünk:

Abból megítélhetjük a megtörtént események óriási súlyát és következményeit. Nekünk ezen szószóhoz sem hozzáadni, sem elvenni valónk nincs. Vezérfonálul szolgáljon a nemzet, a polgárok részére jövőbeni magatartásukra nézve. Egyet azonban nem győzünk eléggé ismételné és kiemelni, hogy tartsunk össze a hatalom túlkapásai ellen; ne engedjük magunkat indulataink, szenvedélyeink által elragadtatni; maradjunk, mint eddig a törvény korlátain belül s ha így teszünk a magyar alkotmány ereje, minden ármány, furfang és erőszakkal szemben győzni fog.

A manifesztum következő:

A magyar nemzethez! Törvényhozói megbízatásunkkal, melyet választóinktól mult év elején nyertünk, nem lesz többé alkalmunk élni. A nemzethez szólunk tehát e történelmi percben: a nemzethez, melynek jogaiért hűségesen küzdöttünk, alkotmányát becsületesen védtük.

A képviselőházat fegyveres erővel oszlatta szét egy teljhatalmu királyi biztos. Alkotmá-

nyunk a teljhatalmu királyi biztosnak, mint közjogi tényezőnek intézményét nem ismeri. Törvényeink szerint magát a királyi halalmat is az alkotmány korlátozza. A királyi biztos teljhatalmára hivatkozva a felségjog gyakorlásához kötött szabályok és követelmények mellőzésével rendelkezett, cselekedett és parancsolni akart a képviselőház elnökének.

Az alkotmány által nem ismert tényezővel a képviselőház elnöke nem érintkezhetett, tőle közleményeket és utasításokat nem fogadhatott el, tehát a képviselőház egyhangú jóváhagyásával visszautasítja a törvénytelen közeg közleményeit. Ekkor fegyveres erő és rendőrség rontott be a képviselőházba és behatolva a törvényhozás szentélyébe egy ezredes királyi biztos parancsra a király kéziratára vonatkozólag azt a tiszteletlenséget és a magyar közjoggal szemben azt a sérelmet követte el, hogy a képviselőháznak szánt királyi levél másolatát az üres padoknak olvasta fel. A fegyveres erő a képviselőházat bezárta. A hatalom nem elégedett meg azzal, hogy folytonos és törvénytelen elnapolásokkal az országgyűlést elnémitse. A néma parlamenttől is szabadulni akart nyilvánvalólag két okból: egyrészt azért, hogy a törvénytörő és alkotmányellenes kormányzást könnyebben folytathassa, a nemzeti ellenállást pedig könnyebben eltiporhassa, másrészt azért, hogy a közgazdasági téren megfoszthassa az országot az 1899. évi XX. t.-c. összes jogbiztosítékaitól és kiáltszassa az ország önrendelkezési jogát a kereskedelmi szerződések mikénti megkötése és jóváhagyására vonatkozólag, tekintet nélkül arra, hogy az így törvénytöréssel létrehozott szerződések az országra nézve nem kötelezők. Alig zárultak be az országgyűlés kapui, két

rendelet jelent meg a hivatalos lapban: az egyik kihirdette az autonóm vámtarifát; a másik a Németországgal kötött kereskedelmi szerződést léptette életbe. Ezzel megkezdődött tényleg egy új vámkorszak, nem *lege lata*, hanem *via facti*, nem törvényesen, hanem ténylegesen.

Szembeeszkő az időbeli összefüggés az országgyűlés feloszlata és az új vámkorszak azonnali oktrojálása között. Ez a tény bebizonyította azt, hogy nemcsak a katonai téren, hanem a közgazdasági téren is a nemzeti törekvésnek, az öszsbirodalmi eszme határozottan utját állta és hozzájárult ahhoz, hogy a magyar képviselőház többsége ne bizassék meg az ország kormányzásával.

Az a sietség, melylyel az 1899. évi XXX. t.-c. és az 1867. évi XII. t.-c. jogbiztosítékai a közgazdasági önállóságra vonatkozólag tényleg (ha nem is *de iure*) hatályon kívül helyezettek, mihelyt az országgyűlést feloszlatta a király, legjobban bizonyítja azt, hogy *nem kizárólag a katonai kérdésekben elfoglalt álláspontja miatt tagadta meg a király a parlamenti többség programjától a jóváhagyást*. Nem érintheti a többséget az a vád, melyet a király rossz tanácsadói az országgyűlést feloszlató királyi leiratba is beleillesztettek, hogy a többség nem akar kormányt vállalni egy olyan program alapján, amely tiszteletben tartja a király felségjogait.

A felségjogokat a legteljesebb tiszteletben tartotta mindig a képviselőház többsége; a magyar alkotmány azonban és a magyar törvények más, mint alkotmányos felségjogot nem ismernek, tehát a felségjogok is csak alkotmányosan a törvények értelmében a nemzettel egyetértőleg gyakorolhatók.

TÁRCA.

Dilettantizmus és kritika.

A kath. Legényegylet farsangi műkedvelő előadása. —

Tánc virradtig! Tán még azon is túl, hiszen már éjfelet jelentett a kakas, mikor a nagyszámu ifjuság megkezdte a táncot. De nem az az én tisztem, hogy a táncról írjak. Oly szépen úgy sem tudnám leírni, amily szép látvány volt a nagyteremben hullámozó, sokszínű, kedves eleven kaleidoszkóp. A műkedvelő előadásról akarok én kritikát mondani.

Hangsúlyozom e szót: *kritikát mondani*. Megszoktuk ugyanis eleddig, hogy a műkedvelő előadásoknak bizonyos kritikai jóakaratot előlegezzünk. Megszoktuk, hogy dilettáns előadások kritikája egyértelmű legyen a dicsérettel.

De vajjon rendjén van-e ez így? Gondolkozzunk e kérdésről. Megérdemli, hisz mostoha szini viszonyaink városunknak műpártoló közönségét szinte ráutalja a műkedvelő előadásoknak mind rendezésére, mind látogatására. A mi körülményeink mondhatnám kulturális tényezővé tették a műkedvelő színpadot. Bizonyosága ennek, hogy különböző he-

lyen s időben átlag 4—5 nagyobbszabásu műkedvelő darab kerül színre évenként. Ennek tekintetbe vételével nem lesz hálátlan munka meghatározni a kritika álláspontját a műkedvelő előadásokkal szemben.

Alapvető tétel gyanánt előrebocsátom, hogy az agyondicsérést nem tartom helyénvaló dolognak.

Azzal az érvvel ne hozakodjék nekem elő senkisé, hogy a műkedvelők *szivességből* játszanak, ennek fejében pedig joggal tarthatnak számot abszolút elismerésre. A szivesség szép dolog, de még nem tudás, nem ügyesség, nem művészet. Megköszönöm a szivességet, de meg nem dicsérem magamagáért. Ha nekem valaki szivességből lőrét tölt a poharamba bor helyett, megköszönni megköszönöm neki, de vagy egyáltalán nem, vagy csak keservesen öntöm le a folyékony szivességet. Ép így, ha valaki szivességből rosszul játszik el egy jó szerepet, ne várjon tőlem magasztaló szózatot.

De akkor senki sem fog vállalkozni műkedvelő előadásra. Nos, és akkor kifordulna a világ a sarkaiból? Ez olyan nagy sor volna? Inkább ne legyen műkedvelő előadás, hogysen a túlzott dicséret által saját erejük túlbecsülésére nevelve az előadókat, szentesítsük a fél munkát és végleg elvágjuk a haladásnak

utját. Nem az a cél, hogy műkedvelő előadások legyenek, hanem hogy *jó* műkedvelő előadások legyenek. Mivel pedig a legtöbb ember sokkal elfogultabb magamaga iránt, hogysen saját erejét mérlegelni, saját hibáit javítgatni, túlzásait nyesegetni tudná: hogyan várjunk igazi haladást és fejlődést, ha a dédelgető kritikával megerősítjük a műkedvelőt elfogultságában s az azzal járó hibákban?

A komoly és őszinte kritika tehát csak javára válhatik magának a műkedvelésnek: a szereplő belátja, hogy több szem többet lát, főleg több árnyékot, míg az övé inkább csak a fény iránt fogékony; ha igazi ambició van benne, akkor nem is érzékenykedik, nem is berzenkedik, hanem hasznára fordít minden jóakaró megjegyzést.

A komoly és őszinte kritikához egyébként joga is van a közönségnek. Elvégre aki nyilvánosan lép fel, számoljon vele, hogy megbirálják. A nyilvános fellépés szellemi adásvétel; a szereplő az eladó, a közönség a vevő. Ez utóbbinak pedig jogában áll a felajánlott szellemi áru jósága felől nyilatkozni. Aki nem akarja a bírálatot, maradjon meg a családi vagy baráti körnek jóakarattal párnázott korlátain belül; de a nyilvánosság vásári tónusában egy-két hátbüjtésre bizony el lehet készülvé az ember.

Ezek az igazságok nemcsak a mostani többség véleményét képezik, hanem a magyar közjog sarkalatos és senki által soha kétségbe nem vont tételei. A magyar alkotmány az abszolút felségjogot nem ismeri: ennek elismerését tehát mint kormányzási programot a képviselőház többsége nem fogadhatta el. Tényleg szemben áll ennek folytán a király és a nemzet felfogása a felségjogok mi-benvoltára vonatkozólag vagyis az abszolút felségjog és az alkotmányos felségjog fogalma. Az előbbinek hátterében az összbirodalomra valló osztrák birodalmi törekvés, az utóbbinak a magyar állam önállóságának védelme áll.

Sem a király alkotmányos jogai, sem a pragmatika szankció által létesített kapcsolatot ő felsége többi országaival, sem az 1867. évi törvényeket nem érintették azok a követelések, amelyeket a véderőre nézve a nemzet támasztott.

Nem is ok nélkül és mintegy ötletszerűen támasztotta ezeket a nemzet éppen most; mert az ok oda vezetendő vissza, hogy a katonai hatalom által tervbe vett katonai terhek tetemes fokozásával szemben a nemzet nagy része azzal az elvitázhatlan joggal akart élni, melyet az 1867. évi XII. t.-c. 12. szakasza biztosít, hogy az ujoncmegajánlás feltételeit az ország maga állapítsa meg.

E jogra támaszkodva követelte az ellenzék azon állapotoknak megváltoztatását a hadseregben, melyek a nemzet legnagyobb részének meggyőződése szerint a magyar nemzeti állam eszméjével kirívó ellentétben állnak, követelte a magyar állam nyelvének, zászlójának és jelvényeinek alkalmazását az egész hadsereg kiegészítő részét képező magyar hadseregben, melyre pénzét és véréit áldozza Magyarország, mint a két állam-monarkia egyik egyenrangú önálló állama. Ezen irányzat letörését és a szólásszabadság korlátozását célozta az a parlamenti erőszak, amelyet a képviselőház tanácskozásainak jogrendjén elkövettek s amely oly felháborodást szült, hogy ennek hatása alatt az akkori ellenzék sorai tetemesen megszorodtak. Midőn pedig a király a nemzet ítéletére hivatkozott, a nemzet az ellenzéknek adott igazat és magában az ellenzékben nagy többségre emelte

azt a pártot, mely a katonai téren a nemzeti követelésekhez való ragaszkodást hirdette és ugy ezen, mint minden más téren az ország függetlenségének és önállóságának elveit vallja és ezeknek jegyében küzdött és győzött a választásoknál.

A parlamenti többség, mely az ellenzéki pártok szövetkezéséből alakult, élni akart jogával. Kormányt alkotni és teljesíteni akarta alkotmányos kötelességét — kormányt vállalni. Megállapodott tehát egy közös kormányzási programban, melyhez elvei feladása nélkül a szövetkezett pártok mindegyike hozzájárulhatott és hozzá is járult; amely programot a képviselőház felirat alakjában terjeszté az uralkodó elé.

A programot, mely a létező törvények keretein belül mozgott, a király ridegen és hajthatatlannal visszautasítá; sőt a százados alkotmányos szokástól eltérőleg, a feliratra nem is válaszolt.

Azt követelte a király, hogy a többség a király által kijelölt program alapján vállaljon kormányt; ami nemcsak ellenkezett volna az alkotmányosság alapelveivel, hanem gyakorlatilag sem lett volna kivihető. A képviselőház többsége, bár hűségesen ragaszkodott alkotmányos álláspontjához, mindent elkövetett arra, hogy az összeütközést a törvényhozás két tényezője közt elsimítsa. A kibontakozás érdekében elment a legszélsőbb határokig az engedékenység terén, ameddig elvtagadás, a nemzeti jogok feladása, az alkotmányosság alapfeltételei csorbitása, egyszóval a nemzet elleni árulás elkövetése nélkül elmehetett, mindenben számolt a király kívánságaival és csak annyit kötött ki, amennyi bizonyítékul szolgált volna arra nézve, hogy a király is számol a nemzet öhajtsáival, tehát a válságot alkotmányosan akarja megoldani. Elő alkotmányos tényezőként teljes lojalitással, tiszteletben tartottuk a királyi akaratot, de viszont meggyőződésünk szerint joggal számíthattunk arra, hogy a választásoknál megnyilvánult nemzeti akaratot is tekintetbe veszi a király.

Minden kísérlet azonban hiábavaló volt, közeledésünk minden alakjában merev és rideg elutasításban részesült. A királyi hatalom nem keresett kiegyenlítést a törvényes keretek közt megnyilvánult nemzeti akarral, hanem fel-

tétlenül meghódolást követelt a nemzeti képviselőtől. Nem elégedett meg saját akaratának gyakorlati érvényrejtésével, hanem elvi elismerését követelte annak, hogy a vitás téren, a katonai kormány követelése által előtérbe sodort katonai kérdésekben a nemzet akaratát egyáltalán nem számít. Ez az elismerés, ez a lemondás: ez a meghódolás lett volna feltétele nemcsak annak, hogy a parlamenti többség kormányra jusson, hanem annak is, hogy a nemzet egyáltalán tovább élvezhessen más téren is törvényekkel biztosított alkotmányos jogait és meglehet, hogy magát, az alkotmányosság fentartását. Meggyőződésünk szerint a nemzet bizalma azonnal elfordult volna tőlünk, ha elveink ilyen feladására rábirhatók lettünk volna. *Elárultuk volna ezzel, nemcsak a nemzetől nyert megbízásunkat, hanem a nemzet multját, jelenét, jövőjét.* A nemzet elhatározhatja, hogy akar-e megbunyászkodni, azon ökölesapások előtt, amelyeket a mi szilárd ragaszkodásunk a nemzet jogaihoz és az ország törvényeihez kihivott? Elhatározhatja, a nemzet, hogy akarja-e azt, hogy alkotmányossága legyen s ennek terén, az alkotmányos többségi akarat érvényesülhetésével szemben átléphetlen tilalomhatárok vonuljanak végig?

Mi megvagyunk győződve, hogy a nemzet ezt nem akarja, hanem hűségesen kitart velünk az alkotmány védelmében és igénybe veszi a törvényes védekezés minden lehetőségét. Az országgyűlést feloszlató királyi kéziratban az van, hogy az uralkodó fenntartja magának az új országgyűlés mielőbbi összehívását. A királynak e szavai, melyek súlyát még inkább növeli az alkotmányra letett királyi eskü ténye, igazolják azt a felvetést, melyben mint alkotmányos és lojális honpolgárok hinni tartozunk, hogy a király az országgyűlést a törvényes időben tényleg össze fogja hívni. De mert a tényleges kormány erőszakoskodása, mely az országra az önkormányzatnak törvénytelen felfüggesztésével, a gyülekezési jognak, a sajtó- és szólásszabadságnak megtámadásával máris az önkényuralomnak korszakát nyitotta meg, előreláthatólag még fokozódni fog: a nemzetnek készen kell lenni arra, hogy jogait, törvényeit, szabadságát, alkotmányát még erősebb csapá-

Tehát komoly és őszinte kritika a jelszó. Ez azonban nem egyértelmű a ledorongolással. Amint nem helyes a sallangos dicséret, azonkép hiba a kicsinyeskedő szigorúság is. Középszeren az igazság.

Jól tudom én, hogy a műkedvelő előadásnak más a mértéke, mint a hivatásos színész játékának. Utóbbi egy emberéletet tett föl e hivatásra, egy emberéletnek minden energiájával, elméleti és gyakorlati tudásával és természetadta képességével egyetemben, míg az előbbinek nem kenyere a művészet. Ne is féljenek tehát bármi rendben és rangban lévő műkedvelőink, a közönség jóakarata biztosítva van számukra. A jóakarata pedig oly szemüveg, mely kicsinyíti is, nagyítja is egyszerre. Kicsinyíti a hibákat, de nem hallgatja el őket teljesen, nagyítja az érdemet, de sohasem annyira, hogy elbizakodottá tenné a műkedvelőt.

És ezt a kritikát tartjuk helyesnek és üdvösnek, midőn műkedvelő előadásról van szó. Ahelyett, hogy a kritikus kiaknázná a dicséret szótárát, hogy mindenkinek mondhasson valami szépet, ha nem is szolgált rá: megmondja véleményét őszintén, de jóakaró mértéket tartva a gánésban. Kit ily jóakaró kritika el nem kedvetlenít, örüljön, mert saját helyes öntudata, mondjuk szerénysége a haladásnak legerősebb biztosítéka. Ki pedig egy-két jóakaró megjegyzést elviselni képtelen, mondjon le arról, hogy csak a közép-szerűség is vihesse valaha.

Ezeket előrebocsátva, rátérek magának a Legényegylet műkedvelői előadásának bírálatára. Szemem előtt fogom tartani Hamletnek szavait, melyeket feleletül adott Polo-

nusnak, ki érdemük szerint akart bánni a színesekkel:

„Veszethordtát, ember, sokkal jobban kell!”

(II felv. 2. szin.)

De a kizárólagos magasztalást kritikán alóli kritikának tartom.

Február hó 25-én színre került Csepreghynek »Sárga csikó« c. darabja. Kétségkívül hatalmas drámai erő lüktet benne; az ártatlanul elítélt, a becsületét kereső egykori csikósgazdának lelki harca, midőn családja boldogságáért megbocsátja az igazi bűnösnek, hogy szabadságát, becsületét, vagyontá miatta kellett elvesztenie: amint mesterien van megalkotva, úgy mesteri előadást is követel. E nehéz, de hálás szerep valóban mesterére is akadt László Károly személyében. Játéka igen jól adta vissza a fegyházviselt ember cinizmusát, az apa szeretetét, a becsületét kereső, bosszuvágyó ember szenvedélyét. Játéka sokkal több volt annál, mit közönségesen diletantizmusnak nevezünk. Hanghordozása, taglejtése, kosztümje mind gondos tanulmány-nak eredménye. Hasonlóképp kifogástalan volt Gaali Irma Erzsikeje. Kiváló temperamentum, a túlzástól ment, diszkrét élelenség, jó dikció és teljesen biztos fellépés, csakhamar a műkedvelői színpad elsőrangú erejévé s a közönség kedvencévé avatta Gaali Irmát, ki szintén egyik fényes példája annak, hogy sok szunnyadó, Isten-adta tehetségnek igaz gyöngyét néha csak a szerencsés véletlen hozza felszínre a mindennapiság és smerelesség tengeréből. Artinger Erzsike Csorbáné szerepében tulságosan — szép volt. Ez ugyan olyan hiba, melyet mindenki szívesen megbocsát; csak azt akarjuk vele mondani, hogy

bizonyos szerepek áldozatot kívánnak a szereplőktől kosztüm és maszki dolgában, s egy anya szerepében, kinek házasuló fia van, az egyébként szívesen látott fiatal üdeség némi disszonanciát kelt. Komlói (Bakaj gazda) hanglejtése mindinkább javul, tartása azonban még mindig merev egy kissé. A Csorbával való beszámolás nagy jelentében is zsebre tett kézzel játszott, mintha nem tudna jól bánni kezével. Erről le kell szoknia. Csorba Lacit Varga Lajos adta. Játéka nagy igyekezetre vall, hangja kellemes, lélekzetvétele kissé bizonytalan. A komikus szerepekben derűt keltettek a cigányok (Földesi, Jerkovits, Nemetz, Iger) a pusztabíró fiával (Bócz és Radonics) és a Boltos Icig (Majoros). Elég jók voltak a koldusok is (Szigeti és Gurics). Kisebb szerepükben a többi szereplők is megállták helyüket.

Az előadás előtt az egylet férfikara Wilhelm Károly karnagy vezetése alatt népdalokat adott elő. A darab énekszámait a tanítóképző intézet vonós-négyes kara kísérte.

A rendezés és betanítás körül szokott szakértelemmel és lankadatlan buzgalommal fáradozott Weress Ilona urnő és Eckert Gyula ur. Ha főntebb kulturális tényezőnek neveztem a műkedvelő színpadot, a dicséret orosz-lánrészé a rendezőké.

A darab diszleteit ifj. Kovács Sándor festette. Izlésre valló munkát végzett, melyért rászolgált a nyilvános elismerésre. Nem tehetjük, hogy végezetül meg ne emlékezzünk a legényegyletnek új elnökéről, Bölcskey Ödön főgimn. tanárról, kinek fáradhatatlan tevékenysége az egyleti élet fölvirágozása körül méltán megérdemli a nagyközönség dicséretét is.

sok érhetik és még erősebben kell azokat megvédenie.

A nemzetnek joga van a törvényes védekezésre. Az állampolgárokat a politikai jogok teljessége illeti meg; ezekkel szemben ez idő szerint törvénytörő korlátok nem állíthatók fel anélkül, hogy ezek homlokegyenest bele ne ütköznenek a király által kifejezett szándékba: új országgyűlést összehívni. Politikai jogoktól megfosztott országnak nem lehetne országgyűlése. A küzdelem, melyet az országra erőszakoltak, *megszűnt a pártok küzdelmére lenni.* Alkotmányvédelemmé lett ez, mely védelemben nemcsak a szövetszertett pártokhoz tartozóknak polgári kötelessége részt venni, hanem minden magyar honpolgárnak anyanyelv különbség nélkül, mert a szabadság és a jogok, melyeket védünk, mindnyájunk kincsét képezik. Részt kell venni e küzdelemben azoknak is, kiknek a hatalom, mely az ország ügyeit évtizedekig vezette, nem adott választói jogot, csak akkor emlékezett meg róluk, mikor mindenáron szövetszertéseket keresett. Mert *csak a mi küzdelmünk győzelmének eredménye lehet a népjogok érvényesülése.* Meg kell védenünk mindnyájunknak lépésről-lépésre a nemzeti jogok erősségeit; mert az élő nemzettel folytatott küzdelemben elpusztul a parancsszóra mozgó lélektelen anyagi erő. Ne szüneteljen soha az ellentállásnak szelleme, hanem égjen folyton a szent tűz a magyar hazafiság oltárán! Változzék át az alkotmány védbástyájává minden honfi kebel, melyből a honfi dacot kiirtani ne lehessen soha!

A megváltás napja a szenvedést követi, követni fogja azt a magyar nemzet számára is; eljön a nap annál előbb, minél egységesebb, öntudatosabb, a törvényekhez szorosabban ragaszkodó lesz a nemzet ellenállása. Eljön e nap teljes bizonyossággal, annál az igazságnál fogva, hogy kitartóbb egy egységes nemzet erkölcsi ereje, mint bármely elképzelhető erőszak. És midőn a nemzet igaza diadalmaskodni fog, ezen a napon, megtisztult lélekkel, kibővült tapasztalással, edzett erővel, a vész napjaiban s az alkotmány védelmében született együttérzés hatalmával fogja a nemzet kezébe venni a nemzet igazairól meggyőződött királylyal egyetértve, újjászületésének nagy feladatait. E napra szegezzük tekintetünket a jogos és törvényes küzdelem fardalmai és szenvedései közt, bizva az isteni gondviselésben, ügyünk igazságában, saját erőnkben és nemzetünk államalkotó hivatásában.

Ha bizunk és kitartunk, legyőzhetetlenek vagyunk: ha Isten velünk, ki ellenünk?

Politikai hírek.

Kristóffy merénylete a sajtó-szabadság ellen.

Kristóffy József belügyminiszter aláírásával a következő rendeletet küldték szét:

Az utcai árusítás és házalás útján terjesztett sajtótermékek, különösen pedig a hírlapok már évek óta az események és tények elferdítése, valamint valótlanosságok közlése által a közvéleményt irányzatossan nem csak félrevezetik, hanem a kormány, a közhatalóságok és ezzel a törvényes rend ellen folytatott izgatásaikkal az állami rendet, valamint a közbékét és közrendet súlyos zavarok veszélyének teszik ki.

Minthogy az 1848. évi XVIII. t. c. 45. §-a, valamint az 1867. évi június hó 25-én kiadott 1731-R. b. m. sz. körrendelet értelmében a kormánynak jogában és kötelességében áll, hogy a nyomtatványoknak házalás útján vagy utcán való elárúsítása felett felügyeletet gyakoroljon, azt bizonyos feltételekhez és szabályokhoz köthesse, sőt az ily módon való árusítást el is tilthassa. — ez alapon az állami- és közrend érdekében az 1867. évi 1731-R., az 1897. évi 1608/eln. és az 1902. évi 11287. sz. B. db. rendeleteknek hatályon kívül helyezése mellett ezennel elrendelem, hogy hírlapok-

nak és röpiratoknak utcán, nyilvános tereken, házalás útján vagy kikiáltással való árusítása további rendelkezésig tilos.

Az ily módon árusított sajtó-termékek, az árusítóktól azonnal lefoglalandók.

Ezen tilalom megszegését az 1879. évi XL. t. c. 1. §-a alapján kihágásnak minősítem és pedig 15 napig terjedhető elzárással és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel rendelem büntetni.

Ezen rendelkezés következtében a jelenleg érvényben levő ily engedélyek hatályukat veszítik.

Minthogy továbbá az 1848. évi XVIII. t. c. 43. §-a szerint az ítéletileg el nem tiltott sajtótermékeknek szabad árulása csak a könyvtáraknak van megengedve, ennél fogva kijelentem, hogy a hírlapok, röpiratok, dohánytőzsdékben, nyilvános üzlet-helyiségekben, vasuti állomásokon való árusításának kérdése szintén a belügyminiszter, — mint legfőbb rendőri hatóság — hatáskörébe tartozván, e kérdés mikénti szabályozását későbbre tartom fenn.

Miről mihez tartás végett azzal értesítem, hogy azt végrehajtás és ellenőrzés végett a rendőri hatóságokkal haladéktalanul közölje.

Budapest, 1906. évi február hó 26-án.

Kristóffy.

Sükösd a felfüggesztett tisztviselőkért.

Sükösd község képviselő testülete a napokban tárgyalta Pestvármegye közgyűlésének amaz átiratát, hogy a felfüggesztett megyei tisztviselők 10%-os pótdó megszavazása által kártalaníttassanak. A képviselő testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy ezen adó megszavazását törvénytennek tartja, s így ezt mellőzi, határozattá emelte azonban azt a javaslatot, hogy a felfüggesztett tisztviselők érdekében *gyűjtést indítanak* meg. Rövid idő alatt 200 korona gyűlt egybe, jobbára szegény emberek 10—20 filléréiből.

HIREK.

Uj törvénytörő elnök. Ófelsége *dr. Lepressy* Béla szabadkai ügyészt a zombori kir. törvénytörő elnökévé nevezte ki.

A „Magyar Védő Egyesület” kereskedelmi szakosztálya f. hó 4-én vasárnap délután 3 órakor gyűlést tart a városi székház 2. sz. tanácstermében.

Táncmulatság. A Bajai Ipartestület a Körrel egyetemben házalapja javára 1906. évi március hó 4-én este 8 órakor saját háza összes termeiben színelőadással egybekötött jótékony célú zártkörű táncestélyt rendez. Belpó-jegy: I. hely 1. kor. 60 fill. — II. hely 1. kor. 20 fill. — Állóhely 80 fill. Este a pénztárnál minden jegy 40 fillérrel több. Jegyek előre válthatók: Wagner Antal és Fischer Béla uraknál. I-ső helyre szóló jegyek Czernay Imre ipt. elnök úrnál kaphatók. Felülfizetéseket köszönettel fogadnak és hírlapilag nyugtáznak. Ételek és italokról Preimájer Pál vendéglős gondoskodik. Színre kerül: A Falu Rossza. Népszínmű 3 felvonásban. — Irta: *Tóth* Ede — Sugó: *Váradi* Andor úr. A díszleteket festette ifj. *Kovács* Sándor úr. Személyek: Feledy Gáspár, gazdag falusi földmivelő Komlói Mihály úr. Gyermekai: Lajos Csatlós Béla úr. Boriska, leánya Éder Matildka k. a. Bátki Teresi árva, Feledy Gáspár gyámsága alatt Ditelján Ilonka k. a.

Göndör Sándor, szolgálgegyény Borkovics János úr. Finum Rózsi, menyecske Gaali Irma k. a. Csapó, gazdaember Babolcsay Károly úr. Csapóné Krikovszky Annus k. a., Sulyokné Borkovics Jánosné úrnő, Tarisznayné Babolcsay Mariska k. a., módosasszonyok. Egy öreg paraszt Szűcs Imre úr, Megyei csendbiztos Jerkovics Ferencz úr. Kónya, kántortanító Gyurkity János úr. Gonosz Pista, bakter Wolf József úr. Gonoszné Surányi Józsefné úrnő, Cserebogár Jóska, szőlőpásztor Rónai László úr. Czene, cigányprimás Szeletriády István úr. Ádus, vén cimbalmos Scheininger József úr. Makkhetes korcsmáros Majoros Ferencz úr. Neje * * * Jóska, béres Szigeti Lajos úr. Táncz virradtig.

Gazdasági cselédek kitüntetése. Valkán Sándor, Márkus Mihály és Nagy Ferenc bajai gazdasági cselédeket 100—100 korona jutalomban és oklevéllel való kitüntetésben részesítette a földmívelésügyi miniszter, mely jutalmat és oklevelet ünnepség keretében adják át a nevezetteknek.

A „Bajai Állatvédő Egyesület” választmánya hálás köszönetét fejezi ki ez uton is a »Bajai Kölesönös Segélyző Egylet« tekintetes Igazgatóságának azon 10 korona adományáért, melyet ez évben is, úgy mint az elmúlt években, az Egyesületnek juttatott.

Halálozás. A csátaljai híveket súlyos csapás érte: Lelkipásztoruk *Till* Jakab plébános, hosszas szenvedés után jobblétre szenderült.

Halálozás. *Fischl* József a bajai izr. hitközségnek 32 éven át volt hűséges szolgálója m. hó 28-án, 72 éves korában meghalt. Temetésén résztvett a hitközség előjárósága teljes számban, a hitközség templomosztálya, az izr. tanító-testület küldöttsége és igen nagy számú közönség.

A Gyümölcsészeti Egyesület felkéri tagjait és az érdekelt gyümölestermelőket, hogy gyümölcsfa szükségletüket minél előbb beszeressék és elültessék, mert a korai ültetés eredményesebb.

Közgyűlés. A bajai Ipartestület saját székházának nagytermében folyó évi március hó 18-án (vasárnap) délután 2 órakor, — határozat képes számban való meg nem jelenés esetén — március 25-én d. u. 2 órakor rendes évi közgyűlést tart. Tárgysorozat: 1. Elnöki jelentés az ipartestület 1906. évi működéséről. 2. Az 1905. évi zárszámadások előterjesztése. 3. Az 1906. évi költségvetésnek megállapítása. 4. A közgyűlés határozatának jóváhagyása. 5. Pécsi általános iparkiallítás. 6. Tagdíjak leírásáról felvett kimutatás. 7. Bejezi József kérelme tagdíjának leírása iránt. 8. Szabályszerűen beadott indítványok és kérvények. 9. Tisztujtás.

Teljhatalmú kormánybiztos Baján. Régi és érdekes szokás az nálunk, hogy a farsang utolsó három napján a cselédleányok és legények egész légiója öltözködik fel »maszkának« és énekelve, tambura vagy egyéb muzsikaszó kísérete mellett járják be az egész várost. Persze a maszkok nyolcvan százaléka Finum Rózsi, meg Göndör Sándor, de akad köztük nem egyszer más kosztüm is, igen gyakran a jó-izlés rovására. De az ilyeneket is elnézi az ember, ha a kosztümben egy egy sikerült ötlet jut kivetelre.

Igy péld. jól mulattak a járókelők egy figurának, ki a kezébe nemzeti színű zászlót tartott ezzel a felirással:

Éljen a darabont!

Ennek a dicsőségének azonban hamarosan végeszakadt, bevitték a rendőrök. Homéri

kacajt keltett azonban egy gyógyszer-tári laboráns mesésen sikerült, *teljhatalmu kormánybiztos* ábrázoló maszkja. Ez állaira *császár szakált* ragasztott, fejére *zsandár kalapot* tett, lábszárain stilszerű *fekete-sárga* harisnya pompázott; a jobbkezében pózna, rajta egy tábla e szöveggel:

Teljhatalmu kormánybiztos.

Ebben a maszkban azután bejárta a városnak leglátogatottabb nyilvános helyeit, vendéglőit, kávéházait etc. s mindennütt felolvasta a következő *rendeletet*:

»Kormánybiztosi hatalmamnál fogva ezenel feloszlatom ezt a házat. Feloszlatom ezen kívül az egész várost és benne minden embert.

Ezt a *rendeletet* felolvasta a városi székház előtt is, de itt rajtavesztett mert a csendőrök, bekísérték a városházára s ott elszedték tőle *kinevezési okmányait*, a teljhatalmú kormánybiztosi jelvényét s aztán hagyták szaladni. — A bajai kormánybiztos szereplésének ezzel az incidenssel vége szakadt.

A Magyar folyam és tengerhajózási társaság hajó járatai Baja és Apatin között a múlt évi menetrend szerint e hó 5-én megnyílnak.

Közgyűlés. A bajai Iparoskör az ipartestület székházának nagytermében folyó évi március 18-án (vasárnap) délután 2 órakor — határozatképes számban való meg nem jelenés esetén — március 25-én (vasárnap) délután 2 órakor rendes évi közgyűlést tart. Tárgy: 1. Elnöki jelentés a kör 1905. működéséről. 2. Az 1906. évi költségvetésnek megállapítása. 3. Szabályszerűen beadott indítványok és kérvények. 4. Tisztújítás.

A Bajai Katholikus Legényegylet március 4-én, vasárnap délután 5 órakor szabad előadást tart a következő műsorral: 1. *Szélszély-szökrák.* (Élet- és korrajz). Elmondja Farkas Ödön. 2. *Pókainé.* Szavalja Király Géza. 3. *A gyűjtő keletkezésének története.* Előadja Kiss József tanítóképző-intézeti tanár. 4. *Temetés külföldön.* Szavalja Timusz Károly. 5. *Mikor a »Nagysága«* főz. (Monológ.) Előadja László Károly. Az érdeklődő közönséget ez uton is tisztelettel meghívja az elnökség. Nem tagoknak a belépti díj 20 fillér.

Közgyűlés. A bajai kerületi betegsegélyző-pénztár folyó 1906. évi március hó 4-én délelőtt 10 és fél órakor, eredménytelenség esetén március hó 11-én ugyancsak 10 és fél órakor az ipartestület Vadász-utcai házában nagytermében XIII-ik évi rendes közgyűlést tartja meg. A közgyűlés tárgyai: 1. Az igazgatóság évi jelentése. 2. A zárszámadások előterjesztése. 3. A felügyelő-bizottság jelentése, valamint a felmentvény megadása felett hozandó határozat. 4. A felügyelő-bizottsági tagok választása. 5. Igazgatósági rendes és szükséges póttagok megválasztása. 6. Netáni indítványok, melyek a közgyűlést 4 nappal megelőzőleg írásban benyújtattak. Kelt Baján a kerületi betegsegélyző-pénztárnak 1906. évi február hó 4-én tartott ülésén.

A Magyarországi Munkások Rokkant és Nyugdíj-Egyletének bajai 38. számú fiókpénztára 1906. évi március hó 11-én, vasárnap d. e. 11 órakor a városháza 2. számú termében tartja meg hatodik évi rendes közgyűlését, melyre az egylet t. tagjait és az egyletünk iránt érdeklődőket tisztelettel meg-

hívja az elnökség. Napirend: 1. Elnöki megnyitó, 2. A választmány évi jelentése, 3. A zárszámadás elfogadása és a fölmentvényt megadása, 4. A központi közgyűlésre a fiók küldöttjének megválasztása, 5. Netáni indítványok és új tagok felvétele, 6. Tisztújítás.

Apró hírek. Mult hó 18-án a szállásvárosi tanonciskola udvarán a tanoncok egymást hógombóccal dobálták. Egy ilyen hó gombóc találta *Maglai József* ács tanoncot, ki rögtön zsebkecsével a közelében volt *Orlovácz József* asztalos tanoncot hiba szúrta.

*Viszme*g István felsőszentiváni születésű kereskedő tanoncot többszörös pénzlopás miatt gazdája: *ifj. Cserba György* feljelentette.

Február hó 27-én Bajaszentistvánon a mulatozó legények közt verekedés támadt, amely utóbb olyan mérveket öltött, hogy még a rend helyre állítása végett kiküldött rendőrt is elverték és fegyverét elvették. Pauk Kálmán napszámos később a csendőrségnek is ellenszegült, minek folytán az egyik csendőr a támadó Pauk Kálmánra lőtt, s a golyó Pauk hasát oldalról furta át mely sérülés 20 napon belül gyógyult. A verekedők ellen az eljárás folyamatban van. Forgács csendőrhadnagy Kalocsáról március 1-én Bajaszentistvánra érkezett a fegyverhasználat jogosságának megállapítása végett.

Németh Kálmán bajaszentistváni lakos csizmadia segéd m. hó 20-án ellopta Dugalits István bajai lakosnak ezüst zsebóráját smég azon napon elzalogosította. A csendőrség le tartóztatta *Németh* Kálmánt, kinél azonban csak 1 kor. 18 fillért találtak meg. A többit elmulatta.

Ujtás a helyközi telefon kezelésében. *Marczel* Andor posta-hivatali főnök a következő értesítést küldte be lapunknak:

A Budapesten átmenő helyközi (interurban) telefon beszélgetések eddig gyakran csak nagy késéssel voltak lebonyolíthatók. Ennek elejét veendő, s hogy a Budapesten át történő beszélgetés egy órán belül eszközölhető legyen, a m. kir. kereskedelemügyi miniszter olyképp rendelkezett, hogy minden órából 20 pernyi időtartamra — és pedig 40-ik perctől a 60-dik percig Budapest központ csakis ily beszélgetéseket kapcsol.

Ehhez képest figyelmeztetem a helyközi távbeszélőt igénybe vevő közönséget, hogy az esetben, ha beszélgetésre csak Budapest közvetítésével eszközölhető, úgy a felhívás órájának 40-ik percéig legyen türelemmel, mert az összeköttetést előbb úgy sem lehet megkapni, egyrészt a Budapesti központ nagy elfoglaltsága miatt, másrészt pedig, mert csak a 40-ik perc utáni 20 perc időtartam van ily beszélgetésekre fentartva.

Mindazonáltal igen előnyös, hogy a beszélni óhajtó fel minél előbb jelentse be e szándékát, mert a Budapesti központ a jelentkezés sorrendjében veszi előjegyzésbe a bejelentett beszélgetéseket, s a 40-ik perc elkövetkeztével a beszélgetések az előjegyzés sorrendjében fognak történni.

Az óra 40-dik percén túl jelentkezők csak a következő óra 40-ik perce után számíthatnak a beszélgetésre.

Kivételt csak a sürgős beszélgetések képeznek, melyekért azonban háromszoros díj jár.

Itt említjük meg a magyar-szerb távbeszélő forgalomban Szerbia részéről ujabban Nis város is részt vesz.

A 3 pernyi időtartamban megállapított egyszerű beszélgetés díja 2 kor. 50 fillér, sürgős beszélgetése ennek háromszorososa.

A Dunagőzhajózási társaság közli velünk, hogy március hó 1-én az árú-felvételek — Erd, Tököl, Batta és Dunapentele hajóállomások kivételével — az összes állomásokon megkezdődtek.

Közigazgatási idill. Bácsmegeye egyik lumpolásairól hirhedt főbírája (van-e, ki nevét nem ismeri?) a napokban hivatalos kiküldetésben B községben volt. Hivatalos kiküldetés alkalmából régi jó bácskai szokás szerint pompás ebéd dukál a főbírónak, amelyet a jegyző ad. Így történt itt is. Az ebéd alatt a jegyző természetesen a legjobb borait szolgáltatta föl, amitől a főbíró úr szokásához híven alaposan berugott. Este a kaszinóban halpaprikást rendeztek. Erről a főbíró úr szintén nem hiányozhatott. És itt még jobban berugott. Az uralkodott kedélyes hangulatban odamegy a falu kedélyes asztalosmestere a főbíróhoz és megveregeti a vállait:

— Szervusz, Herr Stuhlrichter, — ich bin á Stuhl — richter!

— Waasz? Forrt fel a főbíróban az indulat. És pofon ütötte a kedélyes asztalost. Ez azonban szintén nem volt rest és sebtiben úgy vissza vágta a főbíró urat, hogy megtántorodott.

— Jetzt kanst du klaga gén, — szölt a kedélyes asztalos és nyugodtan távozott. A községbeliek pedig most vetélkednek, hogy kezet szorithassanak vele.

A Bajai Katholikus Legényegylet által f. évi február 25-én rendezett mulatságon felülfizettek: Vojnits Dániel 10 kor., Makray László dr., Koller Imre dr., Bocskay Kristóf 5—5 kor., Evetovics János 4 kor., Werner Adolf dr. 3 kor., Borza Nándor, Dombi Márk dr., Babics Mihály, Pösch Ernő, Mormer Ferencz, Laforsch János, Stauróczky Lajos dr., Wildmann János, Özv. Trapli Ferenczné, ifj. Wagner Antal, Kovács N., Eöry Iván, Tinusz Károly 2—2 kor., Kiesel János 1 kor. 20 fill. Ujhelyi Rózsika, Weisz József, Köbling Kálmán, Kazal József, Fullér N., Ziech Henrik, Szauder Kálmán, Váradí András, Lovas Béla, Bálint Gyula, Rónai László, Dodek János 1—1 kor., Igert József, Sugár József, Szücs Imre 60—60 fillér. Fogadják a nemesszivű adakozók az elnökség igen hálás köszönetét.

A póttartalékosok szabadságolása. A hadügyminiszter febr. 28-án 811—1906 sz. a. rendeletet intézett valamennyi magyarországi hadtest- és hadkiegészítő-parancsnokshoz, melyben szigoruan meghagyja, hogy a jövőben póttartalékosok semmi körülmények között sem szabadságolhatók.

A kivándorlás korlátozása. Kristóffy József belügyminiszter a kivándorlók igazoló jegyeinek kiadását rendeleti uton kivette a törvényhatóságok jogköréből. Az eddigi gyakorlat szerint ugyanis az ilyen igazoló jegyeket, amelyek bizonyos esetekben az utlevelet pótolják, a törvényhatóságok adták ki. A belügyminiszter rendelete szerint az igazolójegyek is ezentul a belügyminisztértől kérendők.

Az ügyvédek bélyegtelen beadványai. Az igazságügyminiszter leiratot intézett a napokban a kir. ítélőtáblák elnökeihez, amelyben panaszolja, hogy a bírósági tisztviselők, a költségvetési törvényen kívüli állapotra való tekintettel a bírósághoz beadott folyamodvá-

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

az egyedül elismert kellemes ízű természetes hashajtószer.

nyokat — ha azokon bélyeg nincs — nem leletezik meg, hanem egyszerűen irattárba helyezik. Miután a tisztviselőt a lelet fölvételére nem a költségvetési, hanem más törvény kötelezi, ennél fogva szigorúan meghagyja, hogy rendeleti uton figyelmeztessék a kir. táblák elnökei a bírósági tisztviselőket, hogy a bélyegtelen beadványokat leletezzék meg, mert ennek elmulasztása esetén az illető tisztviselő ellen fegyelmi eljárás fog indíttatni.

Harmadik osztály a gyorsvonatokon. Vörös László kereskedelmi miniszter utasította a magyar államvasutak igazgatóságát, hogy tanulmányozza azt a kérdést, nem lehetne-e a III. osztályt a gyorsvonaton is életbeléptetni. Az ügyvivő ezt az újítást be akarja hozni mindazokon a vonalokon, ahol az a gyorsvonatok nagyobb megterhelésével nem jár. A rég óhajtott reform már május elsején életbe lépne.

Ki akar honvédlovat? A honvédelmi miniszter közhírré teszi, hogy az idén a huszárságtól a polgári használatba minden évben rendszeresen kiadni szokott kincstári lovak iránti kérvényeket kivételesen május 15-ig kell beadni a honvédelmi miniszteriumhoz, nem pedig, mint az azelőtti években július 15-ig. Tehát, akik kincstári lovakat akarnak használatba venni, adják be kérvényüket május hó 15-ig a honvédelmi miniszteriumba. Megjegyzendő azonban, hogy csakis oly egyének — bércsisok kivételével — kapnak lovat, akiknek anyagi viszonyai teljes garanciát nyújt azok áráért, kötelesek azonkívül a lovakat jó állapotban tartani és azokat minden évben az őszi fegyvergyakorlatokra 35 napra beszolgáltatni oda, ahová a parancsnokság elrendeli. Őt ilyen gyakorlat beszolgáltatása után a ló az illető gazda tulajdonába megy át.

Gyógyviz. Óbecsén a főtéren ártézi kutat fúrtak, amelyből kitűnő gyógyvizet kaptak. Ámde mert ivásra nem alkalmas, új kutat fúrtak a vasúthoz vezető utcán. A napokban itt is siker koronázta a fúrók munkáját, ámde teljesen ugyanoly lúgos, kénes és égő gázzal feltörő, tehát vegyi összetételű gyógyvizet kaptak, mint a főtéren. Most az alsó városban próbálnak furatni, hátha ott iható ártézi vízre találnak.

A világ legnagyobb csatahajóját avatták föl nem régen Portsmouthban. Az új angol csatahajó neve »Dreadnought« (Ne félj semmit) és építése kerek 45 millió koronát vett igénybe. A japán-orosz háború minden tapasztalatát föl használták, hogy még nem létező ellentálló képességgel ruházzák föl ezt a hajót, mely a két legnagyobb létező csatahajóval szemben is biztos lehet győzelmében. A hajónak 10 óriási horderejű ágyuja van és menetsebessége az eddig elért 18 és fél csomó órasebességgel szemben 22 csomót ér el.

Panasz a tizkoronás bankjegyekre. Azok a tizkoronás bankjegyek, amelyeket az osztrák-magyar bank kibocsátott s amelyek amerikai alakjukkal annak idején általában tetszettek, minduntalan panaszra adnak alkalmat. A különféle intézetek és a magáncégek pénztárosai elkéserevedve mondogatják, hogy eddig még semmiféle bankjeggyel nem volt annyi bajuk, mint ezekkel a tizkoronásokkal, amelyek elképzelhetetlenül rossz papirosból készültek. A bankjegyek rendkívül rövid idő alatt elkopnak s elszakadoznak, aminek a következménye az, hogy tömérdek rossz állapotban levő tizkoronás van forgalomban. A könnyen szakadó bankók között nem egy akad olyan, amely hat darabra is szakad s ugyszólván egyszerre értéktelenné válik. Az

ily módon elpusztuló pénzek, amelyek beváltásra sem igen kerülnek, nagy hasznára vannak ugyan a banknak, de hát az ilyen haszon nem lehet jogcim ahoz, hogy a bankjegyet Ausztria legkommisszabb papirosából készítsék, kárára mindazoknak, akik a pénzekkel bálnak.

Csábitás Délamerikába. A belügyminiszter egy veszedelmes kivándorlási ügynökség üzelmeire figyelmeztette Szabadka város törvényhatóságát. Az Udinében tartózkodó Caffaw cég megbízottjai ugyanis a Dunántul déli vármegyében Délamerikába, főleg Argentiniába toboroznak kivándorlókat mindenféle ígéretekkel. Mivel ezen helyeken csak aratási és takarítási munkát nyerhetnek a kivándorlók, tehát megélhetésük biztosítva nincs, a miniszter felszólítja a törvényhatóságot, figyelmeztesse lakóit ezen körülményre és az eredményről tegyen majd jelentést.

A szépség hatalom. Szép akar lenni mindenki. Mindenki használja tehát Magyarország első orvosnője, gróf Hugonnay Vilma dr.-nő által legjobban ajánlott székelyhavasi bivalytejből készült »Alba« szappant (ára 1 kor.) »Alba« arckrém (ára 1 kor. 50 fillér) és »Alba« hölgyport (ára 1 kor. 50 fillér) melyek semmiféle ártalmas vegyi terméket nem tartalmaznak és szeplő, májfoltok, valamint mindennemű arctisztálanságok ellen legjobb hatású szereknek bizonyultak. Kaphatók mindenütt. Készíti Balázsovich Sándor gyógyszerész, Sepsiszentgyörgy 103. szám.

Március 15. A »Független Magyarország« olyan ujságkötetel lepi meg március 15-ikére a magyar közönséget, amilyennek mása nem akadt a magyar hírlapirodalom történetében. Mintegy háromszáz oldalra terjed majd ez az egyetlen ujság szám, formában és tartalomban egyaránt értékes megörökítése mindazoknak a csodás emlékeknek, amelyek vonatkozásban vannak a magyar szabadságharc legragyogóbb napjával, március 15-ével. A nyomda-technika tökéletességében, színes illusztrációkban mutatja majd be ez a hatalmas ujságkötet a nagy idők mártirkoszorus szereplőit és fontos mozzanatit, — fölöleli magába a magyarság küzdelmének minden fázisát és középpontba állítja majd Hentaller Lajos szakavatott tollából »A magyar szabadságharc történeté«-t, még pedig párhuzamban a mai küzdelmeivel. A magyar irodalom színe java áll megannyi értékes cikkel a közönség szolgálatába a »Független Magyarország« március 15-iki ujságkötetében, amelyből csakis meghatározott számot fognak nyomtatni, s amely nem is kerül kereskedői illetve dohánytőzsdei elárúsításra. A lap régi és újonnan belépő előfizetői ingyen kapják meg, ajándékba, akik pedig meg akarják vásárolni, azoknak már most előre be kell küldeniök az árát: egy koronát a »Független Magyarország« kiadóhivatalába Budapestre, VII., Erzsébet-körut 50. szám alá. E szám iránt már most országsszerte nagy az érdeklődés.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a **Ferencz József keserűviz** valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és emulsióra méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan »Ferencz József« keserűvizet.

KRÓNKA.

Panasz.

Nem rivall a csaták kürtje
Kárpátoktól Adriáig;
Nem durrog a puska, ágyu,
A kard nem cseng, nem szikrázik;
Kül-ellenség nem tiporja
Drága földjét szép hazánknak;
Mégis a bu sötét szárnyán
Sóhaink ég felé szállnak.

Nem tudjuk: hogy Isten keze —

Vagy mi verjük önmagunkat?
Oh, de érzünk igen kemény,
Fájó ostorcsapásokat!
Fel-felzokog siró ajkunk,
Jaj, mert sajog szívünk sebje!
Pedig mélyen, nagyon mélyen
Van keblünkben az elrejtve.

Szemeinkkel bizony néha
Ugy keressük az ég boltját;
De az érdek és kapzsiság
Tarka zászlóikat bontják,
S mi követjük bizva, vakon,
Sima uton, zord göröngyön;
S ime máris reánk zúdult
A fergeteg s a vízözön.

A remény fehér galambja
Hozná csak az olaját!
Oh, bár hallnók, hogy csattognak
A vigan repülő szárnyak!
De a való, im, fölöttünk,
Mint egy sötét felhő lebeg,
Melyen át egy tiszta, fényes,
Meleg sugár se derenghet.

Nem rivall a csaták kürtje
Kárpátoktól Adriáig,
S a hazának drága földje
Ugyan mitől? — vértől ázik?
Oh nem vértől! jaj, de nedves
Siró szemcink könnyétől;
Mert, mintha záporként hullna
Az ég sötét fellegéből . . .

Joachim Ágoston.

TANULÓUL

felveszek egy tisztességes
családból származó, kellő
iskolai képességgel bíró

fiút vagy leányt.

ifj. Wagner Antal

o könyv- és papirkereskedő. o

Vincellér és kertész

ki a kecskeméti vinczellér-iskolát **dicséretes eredménnyel** nyerte el ajánlja magát alkalmaztatás céljából a t szőlőbirtokos uraknak. Címe: **Pirisi Sándor**, Homokméggy, Pestmegye.

Kossuth Lajos

művészi kivitelű

MELLSZOBRA

kapható

ifj. Wagner Antalnál

BAJÁN.

Ára 6 korona.

Könyvek részletfizetésre

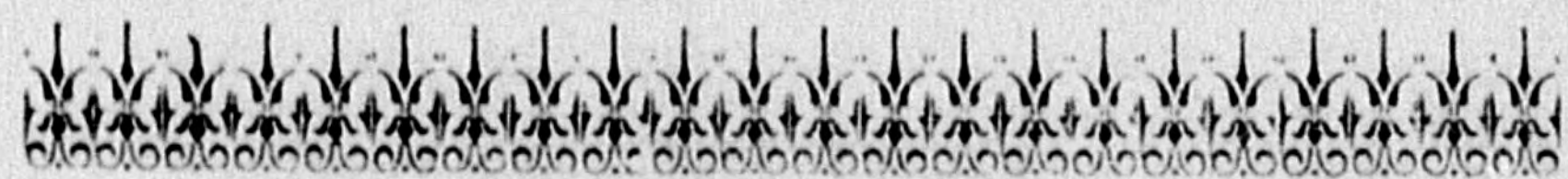
ép oly előnyös fizetési feltételek mellett,
mint bármely fővárosi vállalatnál

Ifj. Wagner Antal

könyvkereskedésében BAJÁN kaphatók

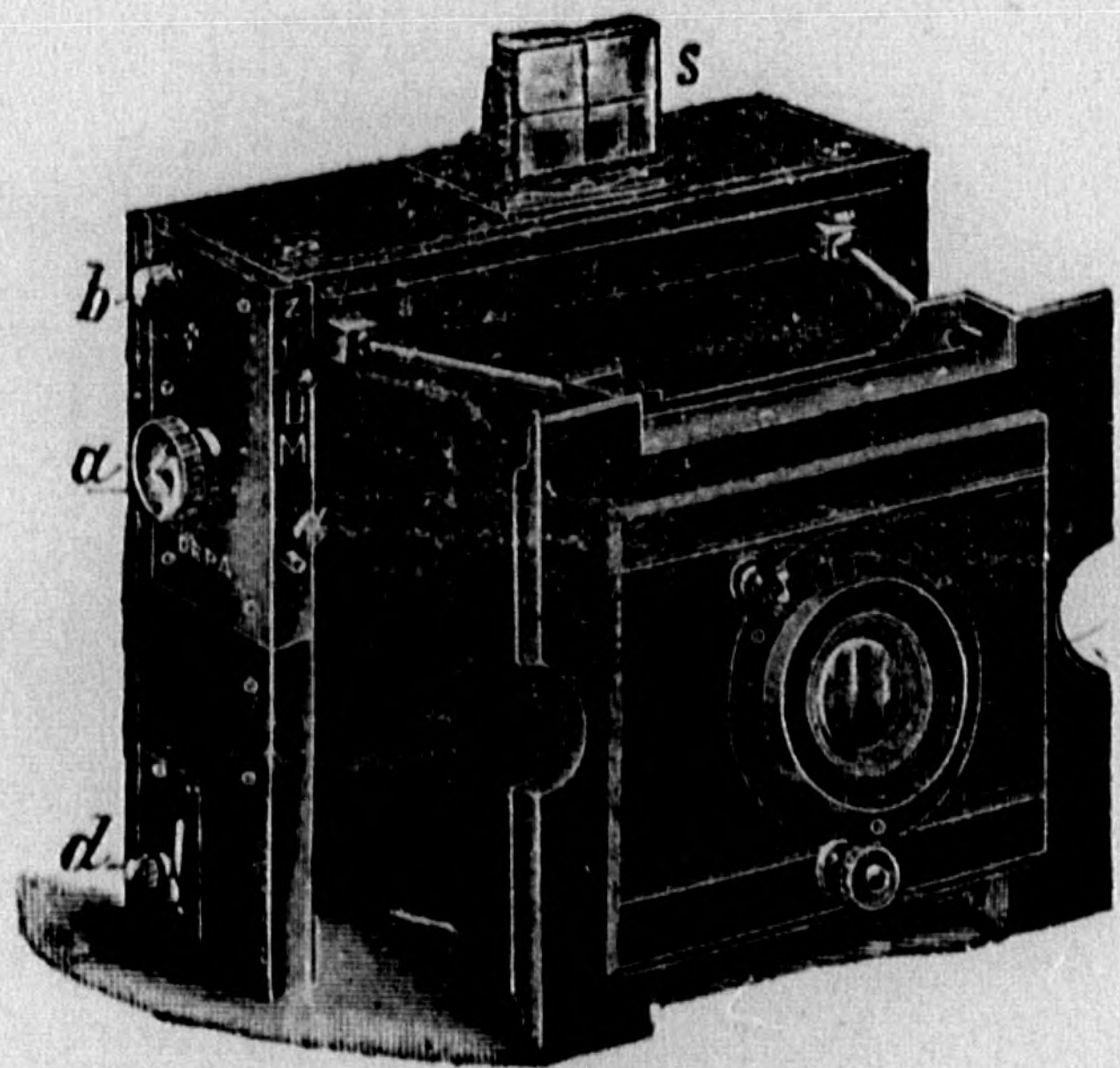
Hirdetések

— felvételnek e lap kiadóhivatalában. —

A fényképező gépek királya

az ezen ábrán látható

„COLLAPSE“

elnevezésű kamera, melynek pillanatzárója
1/2000 másodpernyi gyorsaságra szabályozható
s amelylyel a madarat röptében, avagy leg-
gyorsabban robogó vonatot sikerrel lehet le-
fotografálni.

A gép összes felszereléseivel kapható:

IFJ. WAGNER ANTAL

könyvkereskedőnél BAJÁN.

A bajai határban egy-egy hold területű

SZŐLŐ

beültetésére alkalmas föld eladó. Bővebb
értesítés nyerhető Határ-utca 4. sz. alatt.

A REKLÁM

Allandó, ésszerű és ügyes reklámozás min-
den gyári, kereskedelmi, ipari vállalatnak, üzlet-
nek a lelke, rugója, az életető eleme.

Hogyan, hol és mikor hirdethető a legsikere-
sebben, legjobban és legolcsóbban, megtudható az

Általános Tudósító

hirdetési osztályánál

tulajdonos LEOPOLD GYULASZERKESZTŐ

Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.

ahol kiváló szakértelemmel, odaadó lelkiismeret-
tességgel, pontossággal és olcsón eszközölnék
hirdetéseket és reklámokat az összes budapesti,
vidéki és külföldi lapokban és naptárakban.

Költségvetések
és tervezetek ingyen!

Kalapok díjtalanul vasaltatnak.

Halász Béla

utódánál.

Kalapok díjtalanul vasaltatnak.

Füű kalapok:

1'10, 1'20,
1'30, 1'50,
1.60, 3 kor.-ig.

Férfi kalapok

2, 2'20, 2'40,
3, 3'50, 3'60,
9 koronáig.

Nyakkendő és
keztű
különlegességek.

Kész
hajfonatok és hajbetétek
kaphatók a legolcsóbb árban,
úgyszintén mindennemű

HAJMUNKÁKAT

elfogad

Loncsek József fodrász,

Baján.

Szén eladás.

Van szerencsém értesíteni, hogy

I. rendű porosz-szenet,

továbbá

salgótarjáni-szenet

raktáron tartok s azt a legolcsóbb

áron bocsájtom a t. közönség

rendelkezésére Szives megrende-

lést kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

Grünwald Dávid

Kazinczy Ferenc-utca 4.

Feltűnő ujdonság!

DELICE

— Minden hirdetés felesleges. —
A dohányzó egyszer veszi és többé
mást nem szíhat.

Legjobb valódi francia szivarka-
papír és szivarkahüvely kapható

az ország minden

különlegességi árudájában.

LEGFINOMABB

== MAGYAR ==

GYÁRTMÁNYU

LEVÉLPAPIROSOK:

„RÁKÓCZI“

„ADRIA“

„EMKE“

KAPHATÓ:

IFJ. WAGNER ANTAL könyv- és papirkereskedésében

BAJÁN.